Peygamberimizden Vefa Örnekleri
Gönderen Kadir Hatipoglu - Ekim 11 2021 01:00:00

Vefa, sevilen veya sevilmesi gereken kimselere verilen değerin bir nişanesidir, dostluk borcudur. Vefa, sözünün eri olmaktır, hatırlamaktır, iyiliği unutmamaktır, kendi sorumluluğunu hissetmektir. Vefa, Müslümanın en belirgin özelliklerindendir. Allah insanı, iman ve amel noktasından sözünü tutacak fıtratta yaratmıştır. Vefasızlık bu anlamda fıtrata ters düşmektir. Muhterem Kardeşlerim Rasûlullah -Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem- Efendimiz’in hayatı, baştanbaşa vefâ tezâhürleriyle doludur. Meselâ Allah Rasûlü -Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem- Efendimiz, “anne-babaya karşı vefâ”ya ayrı bir ehemmiyet vermiştir. Nitekim bir defasında uzun bir yolculuğun ardından kendisiyle birlikte cihâda katılmak maksadıyla yanına gelen ve; جِئْتُ أُبَايِعُكَ عَلَى الْهِجْرَةِ وَتَرَكْتُ أَبَوَىَّ يَبْكِيَانِ “‒Anne-babamı ardımdan ağlar bırakıp Sana geldim yâ Rasûlâllah!” diyen bir gence; ارْجِعْ عَلَيْهِمَا فَأَضْحِكْهُمَا كَمَا أَبْكَيْتَهُمَا “‒Onların yanına geri dön ve ikisini de nasıl ağlattıysan öylece güldür!” buyurmuştur. (Ebû Dâvûd, Cihâd, 33; Nesâî, Biat, 10; İbn-i Mâce, Cihâd, 12) Bir keresinde Abdullah bin Ömer -radıyallâhu anhumâ-, Mekke yolunda bir bedevî ile karşılaşır. Ona selâm verir, binmekte olduğu merkebe onu bindirir, başındaki sarığı da ona giydirir. Bu manzaraya şahit olan Abdullah bin Dînar, İbn-i Ömer’e; فَقُلْنَا لَهُ أَصْلَحَكَ اللَّهُ إِنَّهُمُ الأَعْرَابُ وَإِنَّهُمْ يَرْضَوْنَ بِالْيَسِيرِ ‏. “‒Allah hayrını versin, bunlar bedevîdir. Basit şeyler onları mutlu eder.” der. Abdullah bin Ömer ona şu şekilde cevap verir: أَبَا هَذَا كَانَ وُدًّا لِعُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ

وَإِنِّي
سَمِعْتُ
رَسُولَ
اللَّهِ صلّى
اللّه عليه
وسلّم
يَقُولُ “‒Bunun babası, babam Ömer bin Hattâb’ın dostu idi. Ben Rasûlullâh’ın şöyle dediğini işittim: إِنَّ
أَبَرَّ
الْبِرِّ
صِلَةُ
الْوَلَدِ
أَهْلَ وُدِّ
أَبِيهِ «İyiliklerin en değerlisi, insanın babası öldükten sonra, baba dostunun âilesini kollayıp gözetmesidir.»” (Müslim, Birr ve Sıla, 11-13) Değerli Kardeşlerim Bir gün Sevgili Peygamberimiz -Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem-, Hazret-i Âişe ile beraberken huzûr-i saâdetlerine ihtiyar bir hanım gelir. Allah Rasûlü ona adını sorar. O da; جثامة
المزنية “Cessâme el-Müzenî” diye cevap verir. Bunun üzerine Efendimiz -Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem-, “çirkin” mânâsına gelen bu adı, “güzel” anlamındaki yeni bir isimle değiştirerek, “Hayır, senin adın «Cessâme» değil, حسانة
المزنية Hassâne el-Müzenî’dir.” buyurur. Sonra da ihtiyar kadına hâlini hatırını sorar, pek çok iltifatlarda bulunur. Yaşlı hanım gittikten sonra Allah Rasûlü’nün ona gösterdiği ihtiram, ilgi ve alâkası dikkatinden kaçmamış olan Hazret-i Âişe merak ederek; يا
رسول الله
تقبل على هذه
العجوز هذا
الإقبال ؟
فقال :   “‒Bu yaşlı hanım kimdi yâ
Rasûlâllah?” diye sorar. O da; إنها
كانت تأتينا
زمن خديجة و إن
حسن العهد من
الإيمان هذا
حديث صحيح على
شرط الشيخين
فقد اتفقا على
الاحتجاج
برواته في
أحاديث كثيرة
و ليس له علة
“‒Hatice’nin arkadaşı olup onun sağlığında bize gelip giderdi. Kuşkusuz ahde

güzel bir şekilde vefâ göstermek îmandandır.” buyurur. (Hâkim, Müstedrek, I, 20) Muhterem Kardeşlerim Peygamber-Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem- Efendimiz’in, Ebû Leheb’in câriyesi Süveybe’ye duyduğu vefâ hisleri de çok muhteşemdir. Nitekim Süveybe, sık sık Efendimiz’i ziyarete gelir, Allah Rasûlü de ona hep izzet ve ikramda bulunurdu. Peygamber Efendimiz -Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem- Hazret-i Hatice ile evlendikten sonra Hazret-i Hatice de Süveybe’ye hürmet ve ikramda bulunmuştur. Efendimiz’in Medîne’ye hicretinden sonra Ebû Leheb tarafından âzâd edilen Süveybe’ye Peygamber Efendimiz, Hayber’in Fethi’nden sonra ölünceye kadar bakmış, onun bütün ihtiyaçlarını karşılamıştır. Süveybe’nin vefat haberi kendisine ulaşınca da ikram etmek için yakınlarını soruşturup, araştırmıştır. (İbn Abdilber, İstîâb, I, 27-28) Muhterem Kardeşlerim Rasûlullah -Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem- Efendimiz’in, dostlarına karşı gösterdiği vefakârlık örnekleri de dillere destan olmuştur. Bir gün Hazret-i Ebû Bekir -Radıyallâhu Anh-, diz kapağı görülecek şekilde elbisesinin eteğini toplayarak büyük bir telâşla Allah Rasûlü’nün huzûruna gelmişti. Hazret-i Ebû Bekir selâm verdi ve; “‒Yâ Rasûlâllah! Hattâb oğlu Ömer’le tartıştık. Ben biraz ileri gittim. Ancak sonra pişman oldum, Ömer’den özür diledim, fakat kabul etmedi. Ben de Sana geldim.” dedi. Bunun üzerine Rasûlullah -Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem- Efendimiz üç kere; “‒Allah seni bağışlasın Ebû Bekir!” buyurdu. Önce Hazret-i Ebû Bekir’in özrünü kabul etmeyen Hazret-i Ömer de pişman olmuş ve onun evine gitmişti. Evde olmadığını öğrenince de Peygamber Efendimiz’in huzuruna geldi ve selâm verdi. Hazret-i Ebû Bekir de o esnada mescitte idi. Ancak Peygamber Efendimiz’in ona karşı tavrı değişikti. Bunu fark eden Hazret-i Ebû Bekir endişelendi, dizleri üzerine çöktü ve iki kerre:; يَا رَسُولَ اللّه، وَاللّه أَنَا كُنْتُ أَظْلَمَ ‏. “‒Yâ Rasûlâllah! Vallâhi, ben ileri gittim.” dedi. Bunun üzerine Hazret-i Peygamber orada bulunan herkese hitâben şöyle buyurdu: إِنَّ اللّه بَعَثَنِي إِلَيْكُمْ فَقُلْتُمْ كَذَبْتَ‏.‏ وَقَالَ أَبُو بَكْرٍ صَدَقَ‏.‏ وَوَاسَانِي بِنَفْسِهِ وَمَالِهِ، “‒Şüphesiz ki Allah, beni size peygamber göndermişti. Bunu size tebliğ ettiğimde hiçbiriniz beni tasdik etmemiştiniz. Ebû Bekir ise; «Doğru söyledin.» demiş ve bana canıyla malıyla yâr ve yardımcı olmuştu.”

Sonra Rasûlullah -Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem- Efendimiz şu sözleri iki defa tekrar etti: فَهَلْ أَنْتُمْ تَارِكُو لِي صَاحِبِي “‒Şimdi sizler dostumu bana bırakırsınız değil mi?” Bunu işiten ashâb, Hazret-i Peygamber’in hatırı için Hazret-i Ebû Bekir’e özel bir saygı göstermeye başladı ve bir daha onu hiç kimse incitmedi. (Buhârî, Fedâilü Ashâbi’n-Nebî, 5) Muhterem Kardeşlerim Sevgili Peygamberimiz, dosta yapılan iyiliğe bizzat ve en güzel şekilde karşılık vermeyi de vefânın gereği olarak addetmişlerdir. Nitekim Habeşistanʼdan Necâşî’nin gönderdiği heyet, bir gün Hazret-i Peygamber’i ziyarete gelmişti. Efendimiz -Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem- kalkıp kendisi onlara hizmet etmeye başladı. Bunu gören ashâbı; نحن نكفيك يا رسول الله. “‒Yâ Rasûlâllah, Siz bırakın, Sizʼin yerinize biz yaparız.” dediler. Bunun üzerine Allah Rasûlü -Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem- duygularını şu şekilde ifâde etti: " إنهم كانوا لاصحابي مكرمين وإني أحب أن أكافيهم " “‒Onlar benim ashâbıma iyilik yaptılar, ben de bizzat onlara iyilik yapmak istiyorum.”(İbn Kesîr, Bidâye, III, 99) Zira gelen heyete yapılacak olan ikram ve iltifat, onların şahsında bizzat devlet başkanı olan Necâşî’ye iltifat olacaktı. Peygamber Efendimiz de onlarla bizzat ilgilenerek zor zamanda kendisine ve ashâbına yapılan iyiliğe ne kadar değer verdiğini göstermiş ve vefakârlığın en güzel misâlini sergilemiştir. Allah Rasûlü -Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem- dâvâsı uğrunda şehid olanların geride bıraktıkları çoluk çocuklarına ve yakınlarına da büyük bir şefkat ve merhamet göstermiş, onlara sahip çıkmış, böylece onlara karşı da vefakârlığını sergilemiştir. Allah Rasûlüʼnü, Medîne’de kendi evinden sonra en çok Ümmü Süleym’in evine gittiğini gören sahâbe-i kirâm, bunun sebebini merak etmişler, Rasûlullah-Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem-Efendimiz de; إِنِّي أَرْحَمُهَا، قُتِلَ أَخُوهَا مَعِي “Ben ona merhamet ediyorum, çünkü onun kardeşi (Bi’r-i Maûne’de) benim (ashâbımla beraber şehid edilenler) arasında idi.” buyurmuştur. (Buhârî, Cihâd, 38) Muhterem Kardeşlerim Peygamber -Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem- Efendimiz’in yüksek vefâsıyla alâkalı son olarak da şunu zikredelim: Akabe beyʼatlerinde Medîneli heyetin içerisinde bulunan Ebu’l-Heysem bin et-Teyyihân; “‒Ey Allâh’ın Rasûlü, bizimle Sen’in kavmin arasında anlaşma var. Biz bu şekilde Sana söz verince anlaşmayı ortadan kaldırıyoruz. Biz Sana beyʼat edip söz verdikten sonra, Allah Sana tekrar

kavmine dönecek güç ve kuvveti verirse, Sen’in onlara dönüp bizi bırakmandan endişe ederiz.” demesi üzerine, Sevgili Peygamberimiz gülümsedi ve ona şu cevabı verdi: بَلْ الدَّمَ الدَّمَ وَالْهَدْمَ الْهَدْمَ أَنَا مِنْكُمْ وَأَنْتُمْ مِنِّي أُحَارِبُ مَنْ حَارَبْتُمْ وَأُسَالِمُ مَنْ سَالَمْتُمْ “‒Kanınız kanım, mezarlığınız mezarımdır. Ben sizdenim, siz de bendensiniz. Düşmanlarınız düşmanım, dostlarınız dostumdur.”(İbn-i Hanbel, III, 461) Aynen de böyle oldu. Tarih; Allah Rasûlü’nün sözüne sâdık kaldığına, kendisine kucak açanlara karşı hiçbir zaman vefakârlıktan ayrılmadığına, kendisine yapılan iyiliği aslâ unutmadığına şahitlik etti. Bir gün Mekke’yle beraber bütün Arap Yarımadası’na hâkim olmasına rağmen, doğduğu ve büyüdüğü şehir olan Mekke’ye geri dönmedi. Söz verdiği gibi vefat edinceye kadar hep Medîne’de ikâmet etti, orada vefat etti ve oraya defnedildi. Muhterem Kardeşlerim Vefâ bahsinde Mehmed Âkif merhumun şu hatırasını da anlatmadan geçemeyeceğim: Mehmed Âkif, kızının nikâh akdine çok sevdiği ahbâbından olan Bosnalı Ali Şevki Efendi’yi dâvet etmiş. Yaşlı hocaefendi bu dâvete biraz geç gelmiş ve gecikme sebebi olarak da Vefâ Yokuşu’ndan çıkışının biraz vakit aldığını söylemiş. Merhum Âkif de bu yerinde mâzereti, yerinde bir hakîkatle mezcederek mütebessim ve mânidar şekilde şöyle cevaplamış: “–Hangi Vefâ Yokuşu’ndan bahsediyorsun hocaefendi? Şimdiki nesil, o yokuşu çoktan düzledi.” Âkif merhum, bugünkü toplumumuzu görse, kimbilir bu duygusuzluk karşısında nasıl feryat ederdi. Bugün insanlar, izleri silinmiş, unutulmaya yüz tutmuş iyilikleri, nefsânî arzularının galebesi sebebiyle hatırına bile getirmemekte ve ekseriyetle vefâ kelimesi, âdeta lügatte bir kelime ve sırf İstanbul’da bir semt adı olarak kalmış bulunmaktadır.

islam ve Hayat,Güncel Vaaz ve Hutbeler